

Centre Parroquial d'Horta

butlletí

Núm. 31 * Febrer de 1992

Assemblea de Socis

Nova Junta

Federació de Cristians de Catalunya

Esbart Folklòric

Agora Films

Entrevista a Joan Bartrolí i Bonany

Excursions

Manualitats

Records d'altres temps

Cloenda del 125è aniversari

Resum de l'Assemblea de Socis

Tal i com estava anunciat, el passat dia 31 de gener va tenir lloc l'Assemblea de Socis, de la qual, per la vostra informació, us facilitem un breu resum dels punts tractats.

S'inicia amb una pregària i l'ofertament per part del President del Centre al Rvd. Rector de la Parròquia, Mn. Ignasi Corominas i Malet, del títol de Consiliari que es contempla en els nostres estatuts, el qual accepta.

Com és preceptiu, es llegeix l'acta de la darrera Assemblea, que és aprovada sense cap esmena.

Seguidament es llegeix l'estat de comptes corresponent a l'any 1991, el qual també és aprovat, destacant l'èxit obtingut en l'augment de la despesa pressupostària.

Tot seguit es donen els detalls de les activitats de les diferents seccions, a càrrec del seus corresponents responsables.

A continuació el President l'informe, en

el qual anuncia oficialment el seu relleu, donant les gràcies a tothom per la seva col·laboració i demanant que continuem tots treballant en favor del Centre.

Seguint l'ordre del dia, es comenten diversos aspectes relatius a la celebració del 125è aniversari, quedant palesa una satisfacció generalitzada per tot el que s'ha fet, cosa que demostren les felicitacions rebudes.

Ambat el punt d'elecció de càrrecs de la Junta, el President informa que, en no haver-se presentat cap persona per ocupar els llocs, la Junta s'ha vist obligada, amb previ coneixement de la Junta Consultiva, a presentar una nova Junta en bloc, proposant les següents persones per als càrrecs corresponents:

Carme Oliva i Morera, Presidenta;

Mària Franquesa i Nonell, Secretària;

Joan Josep Sanz i Carrion, Tresorer;

les quals són aprovades per majoria, després del recompte de les paperetes de

Sumari d'aquest número:

2 / Resum de l'Assemblea de Socis

3 / I moltes gràcies

3 / Obituari

4 / Acte de propaganda de la Federació de Cristians de Catalunya

5 / Agora Films o la nit dels òscars

6 / **Esbart:** Montserrat i dos festivals

7 / Sardanes a la plaça Fivissa

8 / **Entrevistes:** Joan Bartolí i Bonany

12 / **Excursionisme:** Parc natural d'Aiguamolls de l'Empordà

12 / Avia i llac de Greugés

13 / Penyscola i Morella

14 / **Tennis taula:** Nova temporada i un sopar

15 / **Records d'altres temps:** Obres, reconstruccions, modificacions.. i anècdotes (2)

19 / **Fotografia:** Exposicions, trobades, premis

20 / **Manualitats:** Espígol i una agulla

20 / **Medicina:** Diabetis

21 / Eufòrica cloenda dels 125 anys dels Lluisos

22 / El 125è aniversari en unes quantes (poques) fotos

votació emeses i escrutades.

Seguidament són presentats els nous càrrecs subsidiaris de la Junta, que recauen en els senyors

Enric Roig i Martí, Sots-President Primer;
Ramon Guasch i Izaguerri, Sots-President Segon, i

Antoni Monera i Esquerra, Comptador.

Per acabar, s'obra l'apartat de precís i preguntes, amb un contingut de diferents propostes i idees principalment d'organització interna.

L'acte finalitza amb una pregària.

La Junta

I moltes gràcies

En l'última Assemblea Ordinària de Socis, celebrada el divendres 31 de gener, va tenir lloc la renovació reglamentària de la Junta del Centre Parroquial, en la qual

s'acaba l'etapa de la meua presidència després de quatre anys d'ocupar-la.

Han estat quatre anys molt intensos per intentar conduir el destí de la nostra estimada Entitat, la qual cosa he fet potser amb més voluntat que encert, tot i que hi ha molta gent que m'anima, dient-me que estigui ben tranquil, puix consideren que el treball portat a terme durant aquest temps ha estat molt valorat per tothom.

Durant quatre anys hem format un equip directiu que ens hem complementat molt bé, i jo personalment puc dir que no és fàcil trobar les persones que facin el seu treball de forma tan completa com les que he tingut sempre al meu costat. Moltes gràcies a tots ells.

Deixo la presidència, però, degut a les circumstàncies de la nul·la participació dels socis en les propostes d'ocupar càrrecs a la nova Junta, he acceptat ocupar el càrrec de Sots-President, i seguir treballant pel Centre, però en un lloc de molta menys responsabilitat.

En aquest període que m'he mantingut en el càrrec de President, he tingut la oportunitat de tractar amb moltes persones, algunes d'elles desconegudes per mi, de les quals he obtingut el premi de considerar-les i que em considerin elles també a mi com un amic per sempre.

Des del nou càrrec que ocupo espero i desitjo seguir comptant amb la vostra confiança i el recolzament màxim a la nova Junta, i sapigueu que em teniu com sempre a la vostra disposició.

I moltes gràcies.

Enric Roig i Martí

Obituari

Hem d'esmentar la mort del jove soci Josep Manuel Garcés, ocasionada per un accident de moto el dia 20 de març del 1991. El seu germà és un dels jugadors de tennis taula. El nostre condol per a tota la família.

El dia 4 d'agost de 1991 morí el soci Josep M. Laporta. El doctor Laporta ha estat molt conegut i estimat a la nostra barriada. Va treballar durant molts anys per la parròquia, col·laborant en els cursos pre-matrimonials. Quants de nuvis van enriquir-se com a parella gràcies als seus consells i ensenyances! Lamentem la seva pèrdua.

Avui, dia 3 de febrer de 1992, hem donat l'últim adieu a l'Anna Busquets i Manén, que morí la matinada d'ahir, dia 2. Assídua assistent als nostres cursos de Manualitats, infadigable col·laboradora en la catequesi de la parròquia, entranyable amiga i companya dels equips de matrimonis. Preguem per ella i la seva afligida família.

Acte de propaganda de la Federació de Cristians de Catalunya

Dins la celebració dels 125 anys del Centre es suggerí al grup de la Federació que organitzés un acte religiós de propaganda, tasca que va acceptar dur a terme.

Com que enguany hi ha la coincidència de molts aniversaris —125 anys del Centre Parroquial d'Horta, 100 anys de l'encíclica «*Rerum Novarum*», 60 anys de la Federació de Joves Cristians de Catalunya i 50 anys de la benedicció de les banderes de la Lliga de Perseverança i de les Joventuts, femenina i masculina i aspirants d'Acció Catòlica—, ens va semblar interessant ligar el conjunt d'actes de manera que sobresortís la intercomunicació que hi ha a la nostra parròquia entre els diferents grups apostòlics. L'acte simbòlic fou l'homenatge a les banderes i la seva entrega a la Parròquia per a ser custodiades i exhibides.

A l'escenari, en lloc d'honor hi figuren les banderes que presidien l'acte, junt amb la de l'Obra de la Parròquia, la del Centre i la catalana.

Cada bandera representava un grup de cristians actius i veïem com s'anaven produint transvasaments d'elements d'un lloc a un altre sense perdre la identitat d'origen. La bandera de l'Obra era la mare que donava i rebia, del Centre, de la Federació, dels Exercitants de l'Acció Catòlica, etc. Es un flux vivificant d'anada i tornada que fa possible la captació de nous membres i enriquir els vells.

L'acte, que tingué una durada de tres hores del matí d'un dissabte plujós, va començar amb una missa concelebrada per Mn. Malaquias Zayas, canonge de la Catedral, i Mn. Ignasi Corominas, rector d'Horta.

A la sala del Forum, s'havia muntat una exposició dels 60 anys de vida de la Federació, coincidint la seva inauguració amb el pisolcabis amb què el Centre va convidar a tots els assistents,

que tothom va elogiar.

Després el Dr. Zayas, consiliari general de la Federació, dissertà sobre els 60 anys de la Federació, i el Sr. Bagañà ho feu sobre la publicació fa 100 anys de l'encíclica social «*Rerum Novarum*», en la qual el Papa Lleó XIII, sortia en defensa dels treballadors explotats pel liberalisme econòmic i els prevenia al mateix temps contra el socialisme col·lectivista, que no oferia altra solució que la revolució.

Acabats els parlaments, el secretari del Grup entregà les 50.000 pessetes recollides per subscripció popular i es firmaren els documents per a establir una deïxa a la Parròquia per una missa anual en sulrugi dels feijocistes, avantguardistes i simpatitzants i demanant que no es perdi mai l'esperit feijocista. Seguidament es feu ofrena a la Parròquia de les banderes de la Federació, de la Lliga de Perseverança, dels Joves d'Acció Catòlica i el banderí dels aspirants.

El senyor rector feu un breu parlament donant les gràcies pels dos actes, pel seu simbolisme que feia palesa l'estima en què teniem els nostres avantpassats. Donà la conformitat a les condicions de la deïxa i prometé custodiar en lloc honorable les banderes entregades, per a estar en disposició de ser exhibides.

El president del Consell Comarcal del Barcelonès donà les gràcies als que amb les seves paraules i obres ajudaven a aprofundir en les arrels de la Federació a fin d'assahonar-les en aquest 60è aniversari. Agraí als assistents la seva presència i al Centre la seva gran acollida. Comentà el simbolisme dels darrers actes i digué que encara que lamentava que no s'haguessin trobat les banderes de les noies i aspirantes d'Acció Catòlica, teniem la gran sort de veure que aquelles noies eren allà, al peu del canó, i que ens encoratjaven

Cimbell de la bandera donada a la Parròquia. Fou cisellat fa uns 70 anys per l'artista hortenc Sr. Joaquim Ros i Botarull. Primer llui al capdamunt de la bandera del grup d'Horta dels Pomells de Joventut de Catalunya i, al cap d'anys, a la de la Federació de Joves Cristians.

continuament. Aquelles noies ara són les mares dels nostres fills.

Amb el cant de l'Himne i amb grans aplaudiments d'entusiasme i de satisfacció es clogué l'acte, al qual havia assistit gent rellevant de tot Barcelona i de l'Organització.

Veiérem amb goig com es trobaven, després de molts anys, antics aspirants i amb quina alegria se saludaven i també com assetjaven el benllogat mestre Angel Colomer del Romero, antic director de l'Orfeó Montserratí del Centre.

Antoni Caminal i Serret

Agora Films o la Nit dels Òscars

El passat mes d'octubre, dins dels actes del 125è aniversari, va tenir lloc —amb honors de restrena— la reposició de les pel·lícules:

Rifles of Corruption (1961-62)

El Preu de la Venjança (1965)

Aquests dos films, rodats totalment al nostre barri, tret d'algunes de les seves escenes fetes als escenaris d'*Splugues City*, van ser filmats amb pel·lícula de 8mm i, darrerament, han estat passats a video, fet que s'ha aprofitat per acabar de sonoritzar-los.

La vetllada va resultar molt simpàtica i es va comptar amb l'assistència del primer

actor i ànima de l'Agora Films Siscu Solé, així com amb la presència de les primeres actrius, dels directores, dels actors, dels cameramen, etc., etc.

Naturalment, no hi podia faltar el corresponent lliurament d'Òscars.

Un picolabis la mar d'animat va concloure la vetllada.

Montserrat i dos festivals

A Montserrat. Tres han estat els esdeveniments més importants dels darrers mesos de què hem gaudit tots plegats amb l'Esbart.

Com ja és tradicional a la nostra Parròquia, un bon nombre de consocis van restar tres dies a la muntanya santa de Montserrat el primer cap de setmana d'octubre. També ho vàrem fer tots els grups de l'Esbart i altres acompanyants el diumenge 6 d'octubre. El motiu principal era retre una ofrena de flors a la Verge amb ocasió del 125è aniversari del Centre, així com fer un petit recital.

La primera actuació va tenir lloc a la plaça del Santuari abans de les onze del matí. Tots els dansaires de l'Esbart van actuar junts, interpretant el *Ball de l'Ofrena*.

Durant la Missa Conventual i a l'Ofertori es va fer esment de la presència del Centre Parroquial d'Horta, de la seva llarga vida. Un petit grup de dansaires «minyonets» va oferir en nom de tots una catifa de flors, com a homenatge de fe, d'amor i d'agraïment a la Verge.

A migdia i a la mateixa plaça, van anar actuant els grups de dansaires: des del Preparatori fins al Grup de Pares. Cada grup interpretà dues danses, totes molt boniques i vistoses. Hi havia, com sempre a Montserrat, molta gent, i tothom va poder admirar i gaudir de l'art i simpatia dels dansaires, així com conèixer un mica més les danses de Catalunya.

Esperem tornar-hi aquest Any Olímpic 92 i retrobar-nos-hi tots junts la propera tardor.

Recital de dansa. El mes de novembre se'n va anar amb un fet extraordinari, ja que el dissabte dia 30 a la nit, al teatre del Centre, el Cos de Dansa va fer un recital. Celebràvem la 2a Gala del Ballet Català. El teatre estava ple de gent amb moltes ganes de passar-s'ho bé, de veure noves danses, nous vestuaris, de sentir música en viu, i, certament, la vetllada fou magistral.

Feia dies que vàiem molt il·lusionats i motivats tots els dansaires i amb molt poc temps van preparar nous ballets, noves coreografies, i van fer possible l'aparent impossible com és superar el resultat d'altres ballades. No hi ha adjectius per posar i ratifiquem que poden i han de donar molt fruit. Mencionem el fet que ja des de molt petits són a l'Esbart i, és clar, això es nota.

No volem allargar aquest escrit i tampoc destacar ningú en particular; la llista seria llarga. El nostre agraïment, doncs, a tothom.

La música fou a càrrec de la cobla La Principal de Llobregat, dirigida per Jesús Ventura. Molts van ésser els col·laboradors especials, entre ells: la Rondalla del Grup la Peira, els que tocaren la viola i violí de l'*Espunyolet*, el cantaire de la cançó del Velatori i els components de la cançó *Són els teus ulls*.

Es van estrenar: *Impressions camperales*; *Boiero valencià*, amb nova versió coreogràfica i instrumental per a cobla; *Dansa de fadrins*, amb nou vestuari, i *L'Espunyolet del Berguedà*, interpretat per primera vegada amb viola i violí.

Fou una dansa molt senyorial i romàntica amb efectes especials. Si, abans de començar surtia fum i fum... Molts ja malpensaven. Aquesta dansa ja es va interpretar amb música en viu per l'Esbart al Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat, ara fa quatre anys.

Cal felicitar tots els components del Cos de Dansa i, no caldria si no, el mestre i director de l'Esbart, en Francesc Miralles, com també el col·laborador Armand Martínez.

El Cos de Dansa és un valuós patrimoni del Centre i hem de procurar que puguin tenir més oportunitats de donar-se a conèixer. Estem treballant en aquest sentit i es preveuen agradables sorpreses, que ja anunciarem, per aquest any.

Vetllada nadalena. El diumenge 22 de desembre a la tarda hi va haver la vetllada nadalena. El Centre estava molt ple i feia goig veure tants socis compartint unes hores. Per a tots era ja Nadal. Cada grup de l'Esbart va interpretar dues danses que van cloure tothom i es va tenir ocasió de veure els avenços que els més petits i nous dansaires van fer. Volem remarcar que també estem molt satisfets pel treball, il·lusió i qualitat de tots els grups. Un cop més, els mestres van demostrar que el nivell de preparació i qualitat de cada grup va pujant i això permetrà oferir nous i bons festivals.

I per finalitzar, el Centre, que per damunt de tot vol donar testimoni de Crist, va oferir una versió original dels Pastorets, que per cinquè any consecutiu es representen amb un text original. Els actors eren dansaires i components de la secció de teatre. El títol era, com sempre: *Nit de Nadal*, i aquest any l'argument girava entorn d'una màquina del temps que permetia tornar al passat i la voluntat dels «cosmonautes»

era ser presents a Betlem amb els pastors per adorar l'Infant Jesús. El moment culminant fou quan es va fer ofrena del Centre. Van ésser uns instants molt sentits i emotius, car es va demanar que la llum de Crist continuï il·luminant, inspirant i presidint el Centre.

Que per molts anys així sia.

Albert (8-1-92)

Festes del 125è aniversari del Centre Parroquial
Dia 23 de juny de 1991, dissabte, a les 6 de la tarda
Sardanes a la Plaça Eivissa
Cobla Escola de Calella

Quan sona una tenora, quan repica un tambori i l'acompanya el flaviol, s'escampa per l'aire una volva de folia que penetra oïdes endins i cerca les fibres més emotives del nostre cos. Un pessigolleig ens envaeix braços, mans, dits, i ens obliga a cercar la mà que ens aparella. Els peus es relaxen i puntegen inconscientment. Es construeix la rotllana, petita i poruga. A poc a poc, s'enforteix i creix. Els cossos es posen drets, les mirades cerquen el cel entre el fullam dels arbres, els braços s'enlairen pel damunt de les testes i les mans premen les mans. Sembla talment un símbol d'ofrena al futur, al desconegut. O és tal volta un gest de recollir el fruit de tots aquells que ens precediren...?

Quants dels nostres amics, germans, pares, avis, s'havien reunit en aquesta petita plaça Eivissa d'Horta i havien puntejat la sardana unint llurs mans, llurs cors, compartint alegries,

il·lusions, tràngols...?

Hi hagué èpoques de prohibició, de lluita; èpoques de cansament i desesperança; èpoques d'alegria i esplendor.

La història és plena de pujades i baixades. Hi ha moments que tot és flamarada, altres que tot és cendra. Però si resta una guspira, el foc reviu.

Ara tot sembla cendra, hom diria que tot es perd. Deixarem apagar la flama? Som tan poquets els que mantenim les guspíres...!

No crec pas que tot estigui perdut, perquè, mentre sonin un flaviol i un tambori, mentre l'aire de la tenora ressoni enmig de la fressa de cotxes, de sirenes i de música estrangera sempre estrident, les volves de la folia trobaran estada en els cors dels ciutadans i les mans s'uniran amb altres mans i la rotllana es reparà i no perdrem la nostra identitat!

Dora SERRA

entrevistes

Per Dora Serra

Joan Bartrolí i Bonany

L'actual soci número 26 del Centre Parroquial d'Horta és Joan Bartrolí i Bonany, nascut el 22 de juliol de 1925.

En Joan té profundes arrels a Horta.

El seu avi matern —Jeroni Bonany i Casas— era de can Noni. A can Noni eren rajolers; tenien bòbiles de totxos, maons, teules, rajoles, cairons, etc. I la seva àvia materna —Maria Barnet i Brunat— venia de ca l'Endald, que posseïen bòbiles i bugaderies.

— Sí. En canvi, l'avi Bartrolí —Joan Bartrolí i Romani— nasqué a Capellades. Però vingué de molt jove al nostre poble — recordem que fins 1904, això era un poble— i es va casar amb la Margarida Serra i Puig, d'Horta, de can Peguereta. L'avi, que era un bon comerciant, es va establir pel seu compte amb un negoci de cereals a Santa Eulàlia de Vilapicina. Quan el meu pare —Maties Bartrolí i Serra— tenia tan sols tres anys, la família anà a viure a la masia de can Peguereta. Allà visqueren els pares un cop casats i allà hi nasquérem ma germana i jo. Per tant, can Peguereta és la nostra casa pairal.

— Existeix encara aquesta casa?

— Oi tant! Encara s'aguanta dempeus,

voltada de pisos. Can Peguereta pertanyia al barri de Santa Eulàlia de Vilapicina, al carrer Folch —ara, carrer Petrarca—. Puc contemplar, encara al seu lloc, el llit on vaig néixer. En aquells anys no s'havien instal·lat encara les «fàbriques de maternitat». Les criatures naixien a casa, assistides només per la llevadora o per alguna veïna ben intencionada que feia de metge d'afecció... De totes maneres, tan quan vàrem néixer jo com quan ho feu la meua germana, la nostra mare, a més de ser assistida per la llevadora d'Horta, fou atesa, a domicili, pel Dr. Deixeu, el pare dels Drs. Deixeu actuals, tan coneguts en el camp de la ginecologia.

— Estàs emparentat amb una colla de famílies ben conegudes aquí a la barriada: Bonany, Comas, Brunat, Pugès...

— De prop o de lluny, ma germana i jo estem —o hem estat— emparentats amb els germans Bonany (Joan, Jeroni i Maria Rosa), en Josep Comas (qui no recorda en Josepet dels Lluïsos?), en Martí Brunat

(soci també molt popular del Centre), els Barnet, en Molins (el casat amb la Pilar Miralles), en Joan Colominas (en «Juanito», que tenia una parada a la plaça de vendre)...

— Records d'infantesa?

— Jocs d'infants. Com que can Peguereta és una casa bastant gran, sempre ens hi reuníem. Ens agradava fer-hi representacions teatrals. El meu pare ens escrivia les

obretes i la colla de nois i noies les representàvem.

— Escola?

— Abans de la guerra, des dels cinc anys, vaig anar als «Hermanos»; durant els tres

anys de guerra, a l'acadèmia Maragall, que encara existeix, i, després de la guerra, als «Hermanos» de bell nou; tres cursos, fins al 1941 inclòs. Per cert que, parlant dels «Hermanos», enguany, el passat mes de maig, ens vam reunir quatre antics alumnes i vàrem anar a visitar l'«hermano» Felip, molt conegut per diverses generacions d'antics alumnes, car va ser a Horta, al col·legi de Sant Joaquim, del carrer Chapí, durant vint-i-cinc anys. Ara és a Cambrils, té noranta-tres anys, està cec i sord com una campana, però gasta una gran memòria. Ens va preguntar per una colla d'antics deixebles. Va estar molt content i tots plegats en sortirem ben emocionats, de la visita.

— *¿Es pot saber amb qui hi vas anar?*

— Amb en Jaume

Raurell, en Mariano Bonet i en Joaquim Bordas. Aquest darrer, jo no l'havia tornat a veure d'ençà de la infantesa.

— *Tornem als anys quaranta.*

— Vaig començar a treballar. Duia els llibres de casa i anava a veure clients, i, als vespres, anava a l'acadèmia Cots a fer el comerç: comptabilitat, càlcul mercantil, mecanografia, etc. (Per cert que recordo com a mestre de càlcul mercantil l'entenyable Joan Marí, excel·lent en tantes activitats tècniques i artístiques.) També assistia a classes de música (piano), al carrer Horta, on ara hi ha el taller de motos Vilamala. Un rètol hi deia: «Profesora de piano y violín».

— *¿Aprengueres, doncs, solfeig i piano?*

— Sí. De gran, he passat molt bones estones fent de pianista acompanyant per a molts cantants, alguns de força renom dintre el camp musical.

— *M'ha dit un oceller que ets membre de l'Arca de Noè. ¿Com és possible, això, si no tens pas cognom d'animal?*

— És tota una història. Jo he fet molta poesia i molta música. He treballat dintre del món artístic desinteressadament, sense treure'n mai ni un ral. Això, pels membres de l'Arca de Noè—aquesta prestigiosa Associació Artística-Humorística, fundada per Santiago Rusiñol ara fa, precisament, seixanta-cinc anys—, es considerarà una gran «animalada».

(Aquí podem contemplar la reproducció d'una tarja de visita que en dona fe.)

JOAN BARTROLÍ I BONANY

animal ennoblit amb l'immerescut títol de «BARTOLÍ» de l'«Arca de Noè», com a premi d'honor a les tres constants grans animalades de la seva vida i que són: l'ésser Poeta, Comerciant i Músic, de les quals activitats no n'ha tret, gairebé, res de pràctic (sobretot de la primera i la tercera), si no és l'haver empranat d'intimes satisfaccions la seva existència (sobretot amb la primera i la tercera). (De la segona, val més no parlar-ne!).

LAUS DEO!

— *Des de quan ets soci dels Lluïsos?*

— Des del 41 o el 42, quan tenia quinze o setze anys. Per tant, en deu fer gairebé cinquanta, d'anys! Déu n'hi do, oi? En Josep Comas, cosí germà de la mare, m'hi va «apuntar». Vaig ser aspirant dels joves d'Acció Catòlica. Els Lluïsos eren el nostre punt de reunió per a jugar, parlar, veure teatre i cinema, llegir, escoltar música, ballar sardanes, organitzar excursions... En fi, el que fos. Els consiliaris foren, quan ja érem joves d'A.C., els germans Tena, que presidien els nostres Cercles d'Estudis.

— *Vas ser col·laborador de la revista Ideal.*

— Vaig començar a col·laborar-hi l'any 46. Fins al 1966. Hi publicava treballs diversos: poemes, comentaris, entrevistes. Recordo haver entrevistat el rector de Brooklyn, Nova York, Estats Units. (Era un oncle dels germans Clot.) Quan en Ramon Ballester va plegar de cafeter, també el vaig entrevistar. Una altra vegada, vaig fer una entrevista col·lectiva als components de La Passió: actrius i actors, comparses, fi-

GRAN TEATRO
DEI LUIGI d'HORTA

MERENDOLA 1960

GRAN GALA OPERISTICA

ESTRENO DE

IL TRAIIDORE
MALEDETTO

EMPRESA

Elle Te Be

Jueves, día 26 de Mayo de 1960

gurants, directors, tècnics i fins i tot l'apuntador! Comentaris a la Passió i a la nova Passió — Crist misteri—, de la qual en Pere Solé feia esment en un dels seus «records d'altres temps». (Vegeu el núm. 12, de juny de 1987, pàg. 40, d'aquest BUTLLETÍ.)

— *També feies de crític teatral?*

— Des del desembre de 1954 al març de 1964 (de l'*Idea*/núm. 91 al núm. 150) vaig fer la crítica de gairebé totes les obres teatrals representades al Centre. Això vol dir deu anys seguits assistint a quasi totes les representacions.

— *Més activitats?*

— Recordo uns cursos de pessebres, organitzats per la Joventut d'A.C., en els quals havia intervingut de jurat. També recordo un diorama fet per mi al vestibul del Centre, al costat d'un d'en Civit. Hi vaig posar un petit poema, mossèn Francesc Tena se'n va adonar i m'encoratjà a conrear la poesia. Per això vaig concursar als Jocs Florals d'Horta de 1953. Per iniciativa d'ell també, vaig escriure un *Himne de l'olimpiada juvenil*; vaig fer-ne la lletra i la música... L'any 1966, als Jocs Florals del Centenari del C.P., ara fa vint-i-cinc anys, vaig obtenir un premi extraordinari per un *Himne al Centre Parroquial*, que més endavant jo mateix vaig musicar a sis veus i acompanyament. En uns altres Jocs Florals, aquests a Sabadell, el 1969, em van atorgar la Viola, tot un primer premi que m'il·lusionà i m'estimulà moltíssim. I per un poema escrit amb motiu de la virguda a Montserrat del Sant Pare, l'abat de Montserrat, Dom Cassià M. Just, m'envià una carta que em va emocionar qui-sap-lo.

— *¿També has escrit sardanes?*

— La meua primera sardana instrumentada, que porta per títol *Tardorencia*, amb lletra d'en Jaume Clot,

fou interpretada per primera vegada al camp d'esports de la Rectoria, per la Còpia Popular, el dia 29 de maig de 1949. La meua sardana *Festa Major d'Horta* fou estrenada, en acte de concert, a la II Festa de la Dansa Catalana, celebrada per la Festa Major a l'envelat del Foment Hortenc, la nit del 12 de setembre de 1949, per la prestigiosa Còpia Barcelona. I fou estrenada per a ballar el dia 18 de setembre de 1949, en una festa-audició, en què intervingueren les cobles Principal de Badalona i Molins. Les dues han estat interpretades diverses vegades, principalment la segona, que gairebé ho ha sigut cada any per la festa major d'Horta.

— *¿I les «òperes buffes» d'en Martinet Torné?*

— Vaig tenir l'honor de «dirigir-les». La primera fou *Carni a la Griel-la*, segona versió, reestrenada el dia 1 de maig de 1957, en el «berenar de la Passió». (Acabades totes les representacions de la Passió, es feia cada any, als Lluïsos, un berenar-festa per als comparses de la Passió; era «continuació» dels dinars a base de grans païlles d'arròs que s'havien fet a Can Cerdà.) La segona òpera, *Il Traidore Maledetto*, fou «executada» per primer cop el 26 de maig del 1960. Les dues causaren sensació entre el públic.

— *Com a pianista, ¿vas tenir feina llarga?*

— Déu n'hi do! Havia acompanyat alguns assatjos dels ballets que dirigia el senyor Castellis (encara no s'havia inventat aquesta joguina tan còmoda anomenada «cassete»). Algunes vegades també vaig fer l'acompanyament pianístic dels Pastorets. Podríem dir que el titular d'aquesta feina era —o ho fou durant molts anys— el mestre Martinet —Martí Torné i Sabadell—.

— *Estic pensant que t'has ben guanyat el títol d'«animal de l'Arca de Noè».* Parla'ns de les catifes de flors del dia de Corpus.

— L'any 1954 vaig tenir el gust de donar la idea i fer el dibuix d'una catifa de flors naturals a tot el llarg del vestíbul de l'església

d'Horta. La vam fer amb els companys del Centre. Cal dir que fou l'inici de les que en anys posteriors es feren a Horta pel recorregut de la processó de Corpus. L'any següent, i com que tractàvem amb els floricultors del Maresme, amb el meu pare, uns quants joves del C.P. vam anar a Vilassar i portàrem gran quantitat de clavells, amb els quals férem la segona catifa.

— *¿Quina mena de flors empràveu?*

— Clavells de diferents colors, ginesta —tan abundanta Collserola— i la flor moradencsa de la buguenvil·lea, que, per cert, és una planta amb moltes punxes, amb les quals quedàvem ben esgarrinxats.

— *La festa del Corpus era tan popular que és una de*

les més enyorades. L'abundància de cotxes ha fet impossible aquella manifestació tan tradicional. El preu del progrés! Tornem, cap als Lluisos. En Lluís Homar i Gibert, a la seva entrevista, el citava com a component d'un grup d'amics de l'òpera.

— Sí. Jo formava part de la colla dels concerts musicals. ¡Quines estones més bones tinc viscudes a casa del pare d'en Lluís, primer amb el fill i després amb el pare! El senyor Lluís Homar i Duran fou el nostre «pare adoptiu de l'òpera». Això em recorda també el tenor Melchor Lloret, que tenia una veu imponent; per això li deien el «segon Musclaire». Cada diumenge fèiem el vermut al cafè dels Lluisos i li demanàvem que

ens cantés la sortida de l'òpera *Marina* «Costas las de Levante» i l'ària «En las alas del deseo». (Aquesta, ens la cantava assegut en una cadira, cosa molt difícil, com l'Hipòlit Làzaro.) Va ser «il primo tenore assoluto» de les òperes d'en Martinet. I vam gravar un disc d'homenatge al senyor Lluís Homar, amb un vers meu recitat pel seu fill Joan i àries d'òpera cantades pel tenor Lloret i acompanyades al piano per mi mateix.

— *Estem parlant de molts*

anys enrere. I actualment, què?

— Ara ja estic jubilat. He tingut i regentat una drogueria al carrer Petrarca durant divuit anys. M'he anat adaptant a nous ambients, m'agrada aïllar-me en el meu treball literari o musical... Quan vinc als Lluïsos em trobo desplaçat entre tant de jovent que no conec. Trobo magnífic tot el que es fa. Té molt de mèrit que una entitat amb 125 anys d'existència sigui encara un punt de reunió de

tanta i tanta gent. El treball desinteressat té, com a recompensa, aquesta gran satisfacció d'agermanar les persones, de desvetllar l'amistat i l'amor...

— *Doncs, donem-nos les mans i no trenquem l'anella. Gràcies, amic Bartrolí, per la teva col·laboració. Esperem poder llegir algun article teu en aquest Butlletí que amb suors i llàgrimes anem publicant de tard en tard.*

Dora Serra.

excursionisme

Sortida núm. 43

Parc natural Aiguamolls de l'Empordà

Estem de desgràcia! A desgrat de les previsions de l'home del temps de la tele i dels bons auguris dels organitzadors, aquesta sortida també va ser mullada.

De fet, una sortida que tenia molts bons al·licients per passar-ho bé, es va convertir quasi en un passeig intrascendent.

Sort que la majoria dels participants, després d'esmorzar a Figueres, veient que els núvols semblava que es volien esqueixar, vàrem decidir d'arribar-nos fins als Aiguamolls, que tot i provisquetjar, vàrem visitar més o menys de correguda. Amb un bon dia ha de ser molt bonic i interessant.

Malauradament, el plugim va continuar tot el sant dia. A Roses, per esperar l'hora de dinar, ens van portar amb l'autocar a fer una volta per veure tota la badia quasi a vista d'ocell.

De tornada el temps empijorà, amb una espectacular tempesta de trons, llamps i aigua,

que fins i tot dins l'autocar ens mullàvem.
Octubre del 1991.

En PAU

Nota: Agrim al Sr. Benet Vigo, de Roses, la seva companyia com a guia local. L'antic nucli de Roses, ran de mar, ha crescut i ha multiplicat per quatre o cinc la seva extensió. El castell medieval, que durant anys i panys s'enlairà ferreny i solitari, ara queda envoltat de xalets blancs, carrers ben asfaltats, jardinetes senyoriais i piscines particulars. Fins al punt més alt dels turons i turonets ha arribat la civilització, el turisme del benestar i l'espial.

També agraim al senyor Vigo que ens mostrés la residència cooperativa on podran acollir-se tots aquells matrimonis o particulars que pensen en el futur i saben planejar-lo amb serenitat i temps suficients.

Roda-soques

Sortida núm. 44

Avia i llac de Greugés

«Per Sant Andreu, pluga o neu». Tenint com a perspectiva aquest adagi, ¿a qui se li va ocórrer aquesta data, tenint com a precedent les últimes sortides efectuades...? (Per si de cas, la «jefa» i la «sub-jefa» no hi van participar...)

En resum, que la pluja va ésser la gran protagonista de l'excursió. Però expliquem per sobre les incidències més destacades que, en realitat, no foren altra cosa que anècdotes.

En primer lloc, la suplent de l'*speaker* comentà les notes que li van lliurar. Quant a l'anunci del menú, ja ens va dir que, en realitat, no podia precisar-lo, car l'agència ens en deia un amb escudella, i, segons les notes que tenia, un altre amb canalons; a l'hora de la veritat, ja ho veuríem. (Va guanyar l'escudella, molt bona, per cert.)

La primera visita va ser a Vilada, a una fàbrica de galetes. Com que era dissabte només estava oberta la botiga, on poguérem fer un tastet i després, cadascú pel seu compte, comprar un assortit de les millors de galetes de la localitat.

Per arribar a Vilada passàrem pel pantà de la Baells, el qual, gràcies a tanta pluja, presentava una considerable reserva d'aigua. («No hay mal que por bien no venga», diu una adagi castellà.) El paisatge pre-Pirenaic del sector sempre és bonic de contemplar, amb sol, pluja o neu.

A les visites del llac de Greugés i Avià no es pogué dedicar l'atenció que es mereixien a causa de la pluja i el fang. Aueil paisatge, amb sol, ha de ser magnífic.

A l'hora de dinar, com que estàvem a eixopluc, ens hi poguérem recrear un xic més, però hi havia un home-orquestra que ens va malmetre l'estada, gràcies a l'alt volum del so de la seva «música», que ni tant sols ens permetia dexifrar el que deia a través del micròfon, ni tampoc conversar entre nosaltres.

Entretant, van fer el sorteig d'un petit lot de Nadal i va resultar agraïat un dels nostres acompanyants, tot i que hi havia dos o tres grups més. (Sant Andreu ens va ser favorable.)

Una anècdota curiosa: quan ja marxàvem del restaurant, l'encarregat del grup, que també estava atordit pel soroll, es va recordar que no havia pagat la consumissió i va anar corrent a fer la «liquidació».

I ara, a esperar que la propera sortida ens proporcioni millor temps i més satisfaccions.

Novembre del 1991.

En PAU (el pessimista) i
En Roda-soques (l'optimista)

Penyíscola i Morella

La gent dels Lluïsos d'Horta som tan rondallers, que no en tenim prou amb una excursió al mes. N'hem d'organitzar alguna

d'extra d'anar a dormir fora de casa! Aquesta vegada, fins i tot hem passat la frontera del nostre benvolgut país català i ens hem endinsat en els països veïns de València i Aragó.

Tal com anunciava el programa, a més a més de visitar a fons Penyíscola i Morella, hem passejat per Benicarló i Vinaroç. Com que som a començaments d'hivern, no hem portat el vestit de blays i no ens hem refrescat en les salades i blaves aigües de les costes tarongines (ni els estrangers no es es banyaven!).

Recomanem a tots aquells que no han estat mai a Penyíscola que facin una visita al seu castell templari-pontifici. Val la pena! A més a més que s'expliquen forçabé, el castell té l'encant de la seva enrevessada construcció que dona peu a fer treballar la imaginació i descobrir els vells fantasmes que l'habiten.

En l'església del castell, adusta i severa, contemplem la llosa sense cap inscripció on va ser enterrat el Papa Luna (entre 1423 i 1430). Els seus familiars i amics van voler retre-li l'últim homenatge traslladant les seves despulles al poble d'Illueca, on havia nascut. Diuen les cròniques que quan obrien el sepulcre el cadàver estava incorrupte i desprenia una agradable fragància que embaumà l'ambient de tota la ciutat (sempre s'exagera!). En una paret hi ha incrustada una làpida que feu col·locar la Universitat de Saragossa en el cinquè centenari de la mort de Benet XIII: en el text de Juan Moneva podem llegir:

*Aragón os pide que rogúis a Dios por
Benedicto P. P. XIII
Pedro de Luna.*

*El gran aragonés de
vida limpia, austera, generosa,
sacrificada por una ideal del deber.*

*El juicio final descubrirá
misterios de la historia.*

En él nos salvo Jesucristo y su Santa Madre.

XXII mayo MDCCCXXXII

Morella pertany a l'Alt Maestrat. La ciutat és d'origen celta. Els cartaginesos i els romans hi passaren bones temporades. L'ocuparen després els vàndals, els àrabs, els «berberes», fins que el Cid Campeador la va conquerir per al rei moro de Saragossa, al servei del qual treballava i batallava des que el rei Sancho de Castella el va desterrar.

L'any 1232 el rei Jaume el Conqueridor també hi va venir a batallar i a conquerir-la per al regne de Catalunya i Aragó. El 1810 l'ocuparen els

francesos i fou reconquerida pels espanyols el 1813.

Malgrat tantes guerres i destrosses, Morella d'avui és bonica, neta, plena de botigues, de restaurants i de turistes. Hi hem comprat magnífics jerséis que res no saben de la història que us acabo de contar.

Morella té un castell—bé, restes d'un castell— i restes d'uns magnífics aqüeductes... i moltes altres restes, dignes de ser visitades i comentades.

L'excursió, preparada per l'agència Yaya, ha estat un èxit. Hi ha hagut aventures, naturalment, i anècdotes, que són, en definitiva, la sal de la sortida col·lectiva.

Roda-soques

tennis de taula

Nova temporada i un sopar

EL MES de setembre vam començar una nova temporada, que tenia un significat especial per a nosaltres, ja que, després de diversos anys de transició, hem intentat realçar la secció i en la primera meitat de la Lliga hem aconseguit arribar a més de 30 jugadors amb fitxa. En total tenim 6 equips, que són els següents:

1. El nostre equip representatiu, que actualment juga a la **3a Divisió Nacional**, i, quan falten dues jornades del final de la primera fase, ja estem classificats per a la fase d'ascens a la 2a Divisió Nacional.

2. A la **Lliga Juvenil Catalana**, el nostre equip ja es trova classificat per a la fase final, i també per als campionats d'Espanya, que se celebraran a Astúries, on s'intentarà superar la 7a posició aconseguida a Cádiz l'any passat.

3. A la **Lliga Infantil Catalana**, el nostre equip no ha aconseguit cap resultat posi-

tiu, ja que els seus components només porten cinc mesos jugant al tennis taula, mentre que els seus contrincants porten tres i fins i tot quatre anys jugant en competicions oficials. Amb tot, confiem que d'aquí a poc temps comencin a arribar els resultats positius.

415. A la **2a Divisió Provincial** tenim dos equips que actualment van al capdavant dels seus respectius grups, amb un avantatge considerable sobre els seus perseguidors.

6. L'equip de la **Lliga Comarcal**, després d'un inici de temporada bastant fluix, s'ha refet, i en aquests moments ocupa la segona posició del seu grup.

Hem de fer esment del fet que actualment som un dels clubs de tennis de taula més prestigiosos de Catalunya, gràcies sobretot al treball i constància dels nostres jugadors que han aconseguit fer pujar el seu nivell ràpidament. Cal destacar la setena plaça obtinguda pel nostre equip juvenil al Campionat d'Espanya de l'any anterior, la bona trajectòria del nostre equip de 3a Nacional, que en aquests moments es troba a la fase d'ascens a 2a Divisió Nacional, i el triomf d'un dels nostres jugadors al Campionat de Catalunya per Comarques, així com la tercera posició per equips.

SOPAR, El mes de novembre de l'any passat, amb motiu del 125è aniversari del C.P.H., la nostra secció va organitzar una sèrie d'actes que van acabar amb un sopar de germanor al qual van assistir antics jugadors juntament amb els actuals, i en el qual vàrem tenir l'honor de ser acompanyats per directius de les Federacions Barcelonessa, Catalana i Espanyola de Tennis de Taula.

CURSETS DE TENNIS TAULA

NOIS I NOIES: Si teniu de 9 a 15 anys i ganes d'aprendre a jugar a un Esport Olímpic, veniu al Centre.

Informació a Secretaria

Dies laborables, de 7 a 9 // Telèfon 427 73 27

records d'altres temps

Per Pere Solé

Capítol XXXI

Obres, reconstruccions, modificacions... i anècdotes (2)

DÉIEM EN el butlletí anterior que la directiva del Centre pensava posar fil a l'agulla i procedir a la construcció definitiva d'un teatre que respongués a la qualitat del nostre quadre escènic i als espectacles rellevants que s'hi anaven presentant. I, així, fou com, l'abril del 1950, en reunió general, l'assemblea de socis acordà tirar endavant el projecte presentat per la directiva prèvia consulta amb la gent més destacada del Centre. Es feu present el fort endeutament que ens posaríem al damunt i es demanà la més entusiasta i efectiva col·laboració moral i material de tothom. En aquell moment formaven la directiva en Ferran Solé com a president, Martí Brunat vice-president, Miquel Piqué secretari, Pere Solé caixer, Josep Urdeix comptador; el vocal de teatre era en Francesc d'A. Toboso.

El 14 de maig es presentà l'obra *Cinc fills* com a «carinyós» comiat d'aquelles velles parets, muts testimonis d'il·lusions satisfetes, i també —per què no dir-ho— de tristeses i desenganyos. En caure el telò ja esperava molt apropet material adient per a procedir a l'enderrocament.

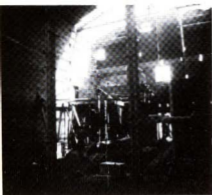
EL PRESSUPOST ascendia a l'astronòmica quantitat d'unes vuit-centes mil pessetes de les de l'any 1950, quantitat que se'ns feia realment espavoridora davant les nostres possibilitats. El projecte fou obra

de l'arquitecte amic Enric Matas, qui seguí amb tot entusiasme tot el transcurs de les obres i que fou tan generós que ens presentà pels seus treballs una factura de zero zero pessetes. Gràcies, senyor Matas, al Cel sigueu! Escenari i sala d'espectacles serien construïts al costat oposat, o sigui al mateix on eren abans de la crema, però donant-los més amplada. Tant el contractista Jaume Oliva com el fuster Pere Casas ens feren inmillorables condicions econòmiques i cobrarien poquet a poquet; es vestiren amb els

parracs d'en Job i aguantar-en durant tretze anys.

Les obres es pogueren finançar gràcies a la paciència d'aquests dos industrials, a un crèdit de mig milió concedit per «La Caixa», garantit per cinquanta avals de deu mil pessetes, a l'emissió de còdules de reconstrucció de cinc-centes pessetes i altres de simbòliques de vint-i-cinc perquè tothom pogués contribuir-hi, i també a un sorteig setmanal en combinació amb els cecs dels dissabtes que, amb tot i que la gent se n'anava cansant, aconseguí aguantar-se durant deu anys, gràcies a la bona fe d'en Manel Bel i d'un servidor de vostès.

Es nomenà una comissió integrada pels socis Manel Gausachs, Joan Martínez, Manel Bel i algun altre, responsables que l'escenari s'anés enllestint a ritme convenient. En Joan Mari ideà l'estructura del monumental telar i dissenyà també el meravellós telò de boca que, sota la seva sàvia direcció, confeccionaren les senyores Pepita Garreta de Fabregat i Joaquina Gallemí de Solé, amb l'estimable col·laboració d'un grapat de voluntàries. En Manel Gausachs, entre altres feines, almenys per tercera vegada a la seva vida, dissenyà el complicat quadre de llums que va ser muntat per en Joan Martínez, qui també procedí a la instal·lació del telò, al

funcionament de l'escotilló, etc.

Naturalment, no hi faltaren esforços voluntaris amb feines de peonatge, com en Ferran Solé, en Joan Bonany, en Josep Campmany, en Josep Comas i altres que sento no recordar. Diu en Josep Campmany en la interviu del Butlletí núm. 12: «En Ferran Solé i jo som, ben segur, els qui més ens hem exposat. Tots dos vàrem muntar els passadissos del telar; penjats dalt d'uns taulons, arrapats a l'escala de gat, anàvem clavant les primeres fustes en les vigues travesseres...». No cal dir que tots aquests treballs es feien de nit... i les tres de la matinada els tocaven que no se'n adonaven.

La decoració i el pintat de la sala va ser obra del senyor Ignasi Vall, qui ens feu les mateixes condicions que el senyor Matas; moltes gràcies. Les obres, mercès principalment a la gran dedicació dels industrials Oliva i Casas, s'anaven realitzant a un ritme més que acceptable. La majoria dels socis i simpatitzants seguien amb tot interès el seu curs; principalment els diumenges, a les sortides de missa, hi havia gran afluència de famílies senceres que volien observar en tots els seus detalls els progressos realitzats durant la setmana, que mai eren

tan importants com la impaciència de tots plegats hi hauria volgut copsar.

EN ESPERA del nou teatre s'havia de procurar que el quadre escènic no romangués inactiu; així va ser com els dies 4 i 18 de juny d'aquell 1950 es feren dues representacions de la divertida comèdia **La brigada blava** a la localitat de Cardedeu i al centre de Sant Pere de Terrassa, on la qualitat del nostre quadre era ja sobradament coneguda; d'aquesta obra, n'haviem fet una esplèndida campanya degut a l'extraordinària comicitat dels papers de «Mik» i «Mek», dos lladres de per riure, protagonitzats, respectivament, per un servidor i l'Armand Calafell. Per cert que la representació de Cardedeu s'hagué de fer quasi tota a la llum de ciris i espelmes, a causa d'una avaria en el fluid elèctric. I a continuació no puc deixar de recordar, detalladament i amb tota satisfacció, l'exitosa exhibició de bon teatre al local de l'Ateneu Cultural Hortenc.

El dia 16 de setembre, amb motiu de la Festa Major, el quadre escènic del Centre, especialment invitat per la directiva de l'Ateneu, va representar al seu local el magnífic drama —dramònic— per fer plorar a raig — **Cinc fills**; els nostres actors dramàtics Francesc Vendrell, Dora Serra i l'enyorada Montserrateta Homar donaren tot un recital de teatre, i ben acompanyats per les senyoretes Vila, Grau i Ribes, la nena Maria Martínez i els actors Calafell, Bonany, Ferran Solé, Magrans, Dordal i Sánchez deixaren bocabadats aquell públic que ens desconexia i que s'anava entregant més i més a mesura que avançava el drama. En caure el teló al final de l'obra, s'hagué de tornar a aixecar-lo quatre o cinc vegades perquè el públic no parava en els seus aplaudiments als actors i al director Francesc d'A. Toboso. Com a anècdota direm que en el segon intermèdi un personatge molt conegut pel seu extremisme, a hores llum de la nostra ideologia, exclamava des del passadís de la sala: «Això és teatre!... Avui veiem teatre!»

La directiva de l'Ateneu no va tardar poc ni gaire a demanar-nos tantes representacions com els poguéssim dedicar, ço que ens va venir de perles per assegurar l'activitat del quadre durant les obres. Així va ser com el dia 19 d'octubre ens hi presentàrem per segona vegada amb la joia literària de José Zorilla *El zapatero y el rey*, molt ben interpretada i on els Francesc Vendrell i Francesc d'A. Toboso i la senyoreta Nuri Perelló es pogueren lluir com a magnífics declamadors. A continuació, el 5 de novembre, hi presentàrem la divertida comèdia *Un fill d'Amèrica*, en la qual la Nuri Perelló i un servidor ens recreàrem en els papers de «Mouchin i Cia.», un matrimoni de detectius molt originals, i amb l'excel·lent actuació de tot el quadre férem riure de gust la concurrència i acabàrem de posar-nos aquell públic a la butxaca. «I com hem disfrutat avui! —deia un espectador—; amb aquestes actuacions us esteu ficant el públic a la butxaca»; i en preguntant-li, referint-nos a *El zapatero y el rey*: «¿Es que no us va agradar la darrera?», ell contestà: «Naturalment que sí, i molt, però això es comprèn més i... i hem disfrutat tant!» (Aquesta conversa podeu trobar-la a la crònica teatral d'en Josep Saló al número 60 de l'*Ideal*.)

El dia 8 de desembre, quarta actuació a l'Ateneu. Es posà en escena la xistosíssima comèdia *Dos puntos de vista*, amb la qual el quartet protagonista integrat per les senyorettes Perelló i Serra, en Toboso i un servidor, com sempre molt ben acompanyats, engrescaren el públic que fruí de valent. El 26 de desembre, presentació de l'obra d'en Pitarrà *El timbal del Bruc*, amb els papers més destacats a càrrec de la Montserrat Homar i els actors Magrans, Vendrell, Toboso i Bonet; el públic aplaudí amb entusiasme els finals d'acte i alguns mutis molt ben jugats. I aquí acabaren les actuacions a l'Ateneu Obrer, amb la satisfacció d'haver deixat un agradós record en aquell públic que tant se'ns havia lliurat. La inauguració del nostre local es besillu-mava ja pròxima, i calia iniciar ja la pre-

paració de les obres teatrals projectades per al cicle inaugural.

A PRIMERS de març del 1951 el local quedava llest per a ser inaugurat. A l'*Ideal* núm. 62 apareixen una crida de mossèn Pere Simó, una intervenció al president Ferran Solé i dos articles d'en Josep Saló i d'un servidor amb motiu del feliç acabament de les obres; deia l'estimat Josep Saló: «... una reconstrucció total que ens posa al cap dels locals de la barriada i per davant de la immensa majoria de la ciutat. Amb 18 metres de façana, té dues entrades: la del número 7 que dona entrada al vestíbul, sala d'espectacles i anfiteatre amb capacitat per a 500 espectadors confortablement acomodats, disposant de moderna instal·lació de calefacció, amb pas també al primer pis on es troben instal·lades la secretaria, sala d'exposicions i assaigs, una saleta despatx adicional per a l'*Ideal* i les diferents seccions del Centre; i la porta del número 9 que dona entrada al cafè i pas directe a l'escenari i vestuaris dels actors. Grandiós escenari amb 10 x 8 metres de llum, telar a 28 metres d'alçària, soterrani i fossa adicional per trapes, escotilló i maquinària auxiliar. Tres pisos interiors amb 12 quartos-vestidors, cabina aïllada per a l'electricista, etc...».

Atenent a la nova etapa que s'obria a l'entitat, el nostre consiliari, mossèn Pere Simó, cregué oportú procedir a una ampliació de la junta directiva, que quedà constituïda així: President, Ferran Solé i Sans; vice-president, Martí Brunat i Boada; secretari, Joan Bonany i Saló; vice-secretari, Miquel Piqué i Mariné; caixer, Pere Solé i Sans; comptador, Josep Urdeix i Oliva; vocal de pietat, Antoni Nerin i Lacasa; de teatre, Francesc d'A. Toboso i Bosch; de propaganda, Josep Clot i Raurell; de cafè, Miquel Magrans i Aragall; vocals adjunts, Manuel Fabregat i Sebastian, Francesc Vendrell i Ollé i Josep Comas i Bonany.

I ARRIBA el dia somiat. El 25 de març del 1951, exactament vint-i-quatre anys i sis

Una escena de *Periandre*, en la funció inaugural del nou teatre, el 25 de març de 1951

dies després de la inauguració del teatre que va ser incendiat. A les nou del matí, Missa d'acció de gràcies al temple parroquial; a les dotze, mossèn Pere Simó beneï el local; a la una fou ofert un vi d'honor a les autoritats; al vespre, el quadre escènic presentà amb tota fastuositat *Periandre*, drama que es desenrotlla en temps de l'antiga Grècia.

Amb platea i anfiteatre plens de gom a gom, s'aixeca pausadament el majestuós teló i s'ofereix a la vista de l'espectador un meravellós quadre plàstic que és frenèticament aplaudit durant llargs minuts i que posa en boca d'un espectador, no pas de la casa, les paraules: «L'aixecada del teló ja valia el preu de l'entrada». L'escena representa una festa al jardí de palau; al bell mig, la Montserrat Rousse, en artística posició, està preparada per iniciar una exhibició de ballet; ho fa amb la seva re- coneguda gràcia i competència, tot interpretant ballets de creació pròpia, i la segona ovació premia la seva magistral actuació; seguidament es va interpretant

l'obra, artísticament la més ben preparada en la història teatral del Centre. Un gran èxit del director Frandesc d'A. Toboso.

El dia 26 tingué lloc un gran festival folklòric a càrrec del nostre esbart dirigit pel mestre Josep Castells, actuant també la soció infantil, sota la direcció de la balladora senyoreta Núria Iglésias; la sala plena a vessar i en lloc distingit, el mestre Joan Rigall.

I es continuà amb el cicle inaugural projectat que incloïa les obres *Angel*, *El hogar de los White* i *Los que quedamos*. Programa per a lluitament dels actors dramàtics. Tres obres magnífiques, però tres «dramons» d'allò tan «dramon», sense una situació còmica en tot el programa, *Periandre* inclòs. A la gent li agrada plorar, però... potser no tant! El cert és que el públic es va retreure i la sala feia pena durant la darrera representació. Les obres, com sempre, esplèndidament presentades i no menys esplèndidament interpretades. *Angel* tingué com a protagonistes principals les senyoretes Mercè Toboso i Dora

Serra i els senyors Vendrell, Toboso i Bonany. Els primers papers d' *El hogar de los White* els jugaren les senyorettes Serra i Homar i els senyors Toboso, Vendrell i Magrans. Tots ells, esplèndids, com també els altres actors i actrius. **Los que quedamos** anà a càrrec del quadre escènic de FESTA, organisme que no dubto que va intervenir en la composició del programa... I no puc pas deixar de recordar una petita anècdota viscuda durant la darrera actuació: el senyor Ferran Toboso, pare, que seia al tercer rengle de butaques, amb veu

prou forta perquè es sentís fins a mitja platea, em digué a mi, que era al quart rengle, de vacances forçoses, en aixecar-se el teló: «los que quedamos», referint-se, irònicament, al títol de l'obra i als quadre gats als qui encara quedaven llàgrimes per vessar.

I AQUÍ s'acaba tot allò que, directament o indirectament, té relació amb les obres de reconstrucció del nostre local. Queda únicament una qüestió molt important: la liquidació del deute contret.

(Continuarà.)

Pere Solé i Sans (soci nùm. 1)

fotografia

Exposicions, trobades, premis

EXPOSICIONS. L'exposició Reina de l'any 1991 ha estat la d'en Jaume Caminal i Serret que, amb el títol de: **Horta ahir - Horta avui**, ens ha mostrat el que era i el que és el nostre barri. El canvi és notable! Els hortencs s'han entusiasmat en veure racons oblidats, cases desaparegudes, carrers que sols es reconeixen pel seu nom i alguna façana que encara s'aguanta.

L'enthorabona a en Jaume! Bonapensada, treballar aquest tema. I bona feina aconseguida. En volem més!

NOVA JUNTA. Tal i com anunciàvem en l'anterior Butlletí, s'ha format una nova junta:

President: Ernest Sitjà i Franquesa.

Secretari: Pere Solé i Serra.
Tresorer i Vocal de Concursos: Jaume Caminal i Serret.

Els desitgem èxit en la seva tasca!

TROBADES MENSUALS.

La nova junta proposa una ampliació d'aquestes trobades. No totes seran de tertúlia, sinó d'un treball en concret; llums, sortides, retrat... El calendari de temes per aquest curs 1991-92 és el següent:

Gener, tema lliure; febrer, tema vidre i tema lliure; març, tema ferrocarril i tema lliure; abril, tema lliure; maig, tema fent treball i tema lliure; juny, tema retrat i tema bodegó.

El fet d'incloure un tema lliure

re al costat de cada tema obligat és per evitar que ningú quedi sense portar fotografia, d'una especialitat o d'ambdues.

CONCURS SOCIAL. La convocatòria d'un concurs social organitzat amb motiu del 125è aniversari va tenir una bona acollida. Es presentaren 81 fotografies en les modalitats blanc i negre, i color.

Després d'un profund examen per un jurat qualificador, s'atorgaren els següents premis:

Fotografies blanc i negre:

- 1r Premi: Pere Solé i Serra.
- 2n Premi: Daniel Comas i Güell.
- 3r Premi: Gaspar Aguiló i Torné.

Fotografies en color:

- 1r Premi: Miquel Marco i Gol.
- 2n Premi: Daniel Comas i Güell.
- 3r Premi: Ignasi Terradas i Magrans.

Foren entregats els trofeus als guanyadors i obsequiats els autors de dotze fotografies finalistes, el dia 13 de gener, durant l'últim entreacte de la

comèdia **Magnèsia**, que es representava com a cloenda de les festes del 125è aniversari del nostre Centre Parroquial.

Totes les fotografies foren exposades a la Sala Fòrum. Per molts anys!

EXPOSICIO JOVE. En el moment d'escriure aquestes línies es clou l'exposició que han presentat els dos membres més joves de la nova junta: Ernest Sitjà i Pere Solé. Són 22 fotos en blanc i negre de l'Ernest —molt ben treballades— i 22 d'en Pere —totes de color i reportatge de persones—. Molt atrevit! Felicitem els expositors i els desitgem molts èxits.

medicina

Diabetis

LA DIABETIS és un augment del «sucre» (glucosa) que circula a la sang (científicament dit glucèmia), a causa d'una mala regulació per part de la insulina. La insulina és una hormona secretada pel pàncreas, que s'encarrega de fer que el «sucre» que ve dels aliments compleixi la seva funció energètica, fent-lo entrar a cada una de les nostres cèl·lules perquè els serveixi com a «combustible».

Si la nostra insulina falla, el sucre no pot fer-se servir convenientment per les cèl·lules i va acumulant-se a la nostra sang: així apareix la diabetis.

És una malaltia molt freqüent. N'hi ha dos tipus: la diabetis I o juvenil, que pateixen els nens i joves, i la diabetis II o de l'adult, que sol presentar-se a l'edat adulta.

Hi ha molts factors que la provoquen: hereditaris, immunitaris... i molts factors desencadenants com ara l'obesitat, mals hàbits alimentaris, l'embaràs... L'obesitat és un dels factors principals per a desencadenar una diabetis, sobretot si a la família hi ha ja algun antecedent. Per això és important no acumular massa sobrepès. Durant l'embaràs també es vigila la futura mare perquè no comenci una diabetis o per poder-la tractar ben aviat.

ELS SÍMPTOMES que dona la diabetis

solen ser un augment de la quantitat d'orina i també un augment de la set i la gana. També hi pot haver sensació de picor a la pell, infeccions cutànies, mala cicatrització de ferides...

El tractament de la diabetis consisteix en reduir l'aport de sucre de la dieta, suprimint els dolços i consumir una quantitat equilibrada d'hidrats de carbó. S'ha de fer una dieta molt equilibrada i exercici, i baixar pes si hi ha obesitat. Moltes vegades amb això ja n'hi ha prou (a la diabetis de l'adult quasi sempre és suficient), però altres vegades convé recórrer a la medicació; primer, amb pastilles i, si no és suficient, amb la injecció d'insulina.

Es convenient fer revisions periòdiques de la glucèmia i acudir periòdicament al metge per tal de comprovar que la malaltia està controlada.

Si es va controlant no té per què donar complicacions, però si no es controla, les complicacions de la diabetis poden ser molt greus: alteracions circulatories importants, arteriosclerosi, malalties oculars, infeccions, etc. De totes maneres, ja hem dit que un bon control impedirà l'aparició de complicacions i el pacient podrà seguir una vida pràcticament normal.

Dra. Fe Ferré

manualitats

Espígol i una agulla

El dia de Santa Lúcia vàrem celebrar un acte religiós i social a la sala de ping-pong. L'assistència fou força nombrosa —a la ratlla de cent persones—. La festa va resultar molt simpàtica i emotiva.

Va ésser molt ben acollida la pensada de regalar un petit farcellet d'espígol amb una agulla de cosir, a cadascú. Era un símbol: l'agulla, com a membres de la secció de Manualitats; l'espígol, l'ideal com a persones: senzillesa, disponibilitat de servei, de perdó, de tornar bé per mal.

L'espígol sempre és perfumat, tant si és tendre com si és sec. Quan més el masegues més perfum dona.

Tant de bo tots fossim espígol!

D'altra manera rutilaria el món!

Eufòrica cloenda dels 125 anys dels Lluïsos

Celebrar en el terme d'un any més d'un centenar d'actes commemoratius, pot provocar una inflació i el seu aigualiment, però els socis del Centre, amb President i Junta al davant, han demostrat com es pot fer tan gran nombre d'activitats sense perdre la il·lusió i amb força èxit, omplint aquests dotze gloriosos mesos de l'aniversari.

La cloenda ha estat, però, encara més excepcional i ha aconseguit tenir tot el dia fora de casa a socis i a simpatitzants que volien ser presents a tots els actes del diumenge dia 12 de gener de 1992.

A les 10, a l'església parroquial, solemne missa concelebrada, presidida pel fins fa poc Vicari Episcopal de la nostra zona, Mn. Carles Soler Perdigó, que és ara Bisbe Auxiliar de Barcelona.

En la seva homilia va demanar el manteniment de la mateixa il·lusió que fa 125 anys portà uns feligresos del poble de Sant Joan d'Horta a fundar aquesta Entitat on trobar-se les famílies, església domèstica, per a fer-hi cultura, esport i esbarjo, d'acord amb els ensenyaments rebuts a la parròquia i amb les necessitats del poble.

A continuació, a la sala d'actes del Centre, la Banda Municipal de Barcelona oferí un concert que fou entusiàsticament aplaudit per un públic que omplia sala, avant-sala, anfiteatre i passadissos, i maldava per acomodar-s'hi sense poder-ho aconseguir per l'enorme afluència.

El dinar, molt ben servit, aplegà més d'un centenar de socis i simpatitzants que gau-

diren d'unes hores de germanor i alegria, retrobant antics amics que fa anys no viuen a Horta però que no han volgut perdre's l'efemèride. Un petit parlament del President acabà amb una abraçada amb el soci número 1, Sr. Pere Solé i Sans, que representava els presents i absents. L'acte fou seguit amb gran emoció.

A les 6 de la tarda, amb el teatre ple d'un públic fervent, es representà molt ben conjuntada la farsa còmica Magnèsia, amb la qual el somriure i la rialla brotaren espontàniament.

En un entreacte es repartiren els premis del Concurs Social de Fotografia i, des-

prés, el Delegat a Horta de la Conselleria de Benestar Social de la Generalitat, Sr. Lluís Serrano, va entregar al nostre President una placa commemorativa dels 125 anys de treballar per Catalunya.

En sortir, tothom, molt eufòric i feliç, comentava l'èxit de la jornada i de totes les boques només en sortien que elogis.

Que aquesta eufòria es materialitzi

amb nous socis i amb augment de col·laboradors perquè en aquesta nova etapa, que ara comença amb l'any número 126 de la vida del Centre, es pugui fer front a tots els esculls que sens dubte es presentaran i es pugui continuar així actuant d'acord amb el lema dels nostres avis com a Llar d'acollida a Horta, on exercir la Cultura, l'Esbarjo i l'Esport en català i en cristià.

Antoni Caminal i Serret

El 125è aniversari en unes quantes (poques) fotos

Com a continuació de les fotografies reproduïdes al núm. 29 d'aquest Butlletí (pàg. 29 a 34), en publiquem a continuació unes quantes més; poques, poquíssimes, perquè les poderoses «raons tècniques» ens obliguen a limitar-nos a aquesta petita mostra.

Enric Roig, president del C.P. d'Horta, dona per acabades les Festes. Dinar de germanor. 13 gener 1992.

Missa d'Acció de Gràcies, presidida pel Sr. Bisbe Auxiliari, Dr. Carles Soler i Perdigó. Cloenda de les Festes del 125è Aniversari. 13 gener 1992.

Sopar de germanor. Festa Major 1991.

Torneig Inter-Seccions: Bàsquet. Equip representant el Teatre. Juliol 1991.

Arribada de la Flama del Canigó. Portadors: Agrupament Escolta Fleming. Sant Joan 1991.

3è Campionat de Futbolín.
Jaume Font i Leo Rastrillo
contra Victor Valls i Ignasi
Alcalde.
29 desembre 1991.

Torneig Inter-Seccions: Futbol.
Equip representant
Tennis Taula.
Juliol 1991.

125 ANYS
1866 - 1991

El rei que no reia.
Antics i nous actors
dels Lluïsos.
Sant Lluís 1991.

L'emisferi fantàstic.
Grup infantil de
teatre. 9 juny 1991.

*Els Pastorets de
l'Esbart.*
22 desembre 1991.

Magnèsia. Antics
actors. En escena,
Dora Serra i Joan
Homar, que encaixa
amb l'apuntador
Jordi Dordal.
13 gener 1992.

